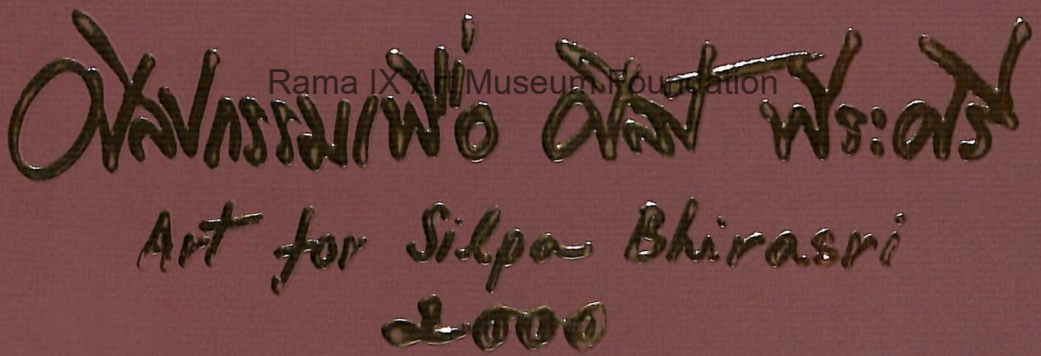

Rama IX Art Museum Foundation

Signature

มูลนิธิรามาศิลป์
มูลนิธิรามาศิลป์

เฉลิมพระเกียรติ ศิลป์ พระอร

Rama IX Art Museum Foundation ART FOR SILPA BHIRASRI 2000

ศิลปกรรมเพื่อ ศิลป์ พระศรี ปี 2000

Art for Silpa Bhirasri 2000

Published by : Art Centre, Silpakorn University

Designed by : Art Centre, Silpakorn University

Computer Graphic by : Amarin Printing's Designer

Photograph by : Yutthasak Rattanapanya and artists

ISBN : 974-600-636-3

Printed by : Amarin Printing and Publishing Public Company Limited

การแสดงศิลปกรรมของศิษย์ศาสตราจารย์ศิลป์ พีระศรี 160 คน

เนื่องในโอกาสวันศิลป์ พีระศรี 15 กันยายน 2543

ณ หอศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร วังท่าพระ

ถนนหน้าพระลาน กรุงเทพมหานคร

15 กันยายน - 10 ตุลาคม 2543

Art Exhibition in the Occasion of Silpa Bhirasri Day, September 15, 2000

at Silpakorn University Art Gallery, Wang Tha Phra,

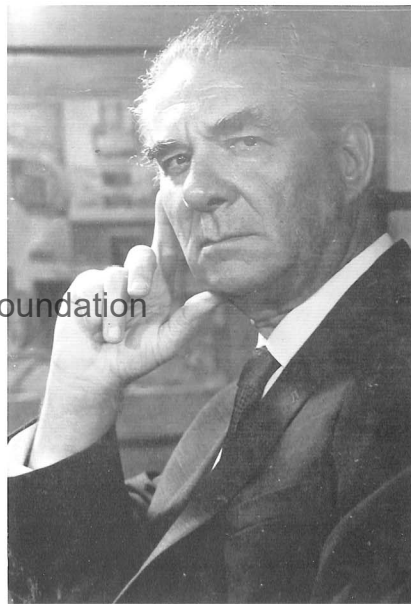
Na Phra Lan Road, Bangkok

September 15 - October 10, 2000

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	7
โครงการศิลปกรรมเพื่อ ศาสตราจารย์ศิลป์ พีระศรี ปี 2000	8
สิบห้า ก้นขา บูชาอาจารย์ศิลป์ โดยอังคาร กัลยาณพงศ์	11
แคตวู โดยวรวิชัย นุณปาน	17
ผลงานศิลปกรรมของศิษย์ที่ร่วมแสดงในโครงการศิลปกรรมเพื่อ ศิลป์ พีระศรี ปี 2000	21
สถาบันสอนศิลปะในประเทศไทย โดยผู้ช่วยศาสตราจารย์โชค มุกตมณี	75
คำสั่งหอศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ที่ 11/2543	82
แต่งตั้งคณะกรรมการ จัดการแสดงงานศิลปะในชั้นเยี่ยมของประเทศไทย	
และการแสดงศิลปกรรมเพื่อ ศาสตราจารย์ศิลป์ พีระศรี ปี 2000	
Website ของ หอศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร	83
คำขอบคุณ	84

Rama IX Art Museum Foundation

คำนำ

จาก “โรงเรียนประณีตศิลปกรรม” ที่เปิดสอนศิลปะขึ้นในปี พ.ศ. 2477 โดยดำรงรองศาสตราจารย์ศิลป์ พีระศรี นับเป็นแหล่งสำคัญในการเริ่มต้นการศึกษาศิลปะและการเรียนรู้การสร้างสรรค์ศิลปะบนเวทีระดับโลก มีการผสมผสานแนวทางลักษณะไทย ทำให้เกิดรูปแบบศิลปะสมัยใหม่ขึ้นในประเทศไทย นักเรียนโรงเรียนประณีตศิลปกรรมนั้น ส่วนใหญ่มาจากข้าราชการสังกัดกรมศิลปากร ซึ่งทำของงานช่างศิลป์ และยังเป็นคนรุ่นบุกเบิกที่สนใจงานศิลปะ

โรงเรียนประณีตศิลปกรรม ได้เปลี่ยนชื่อเป็น “โรงเรียนศิลปการแผนกช่าง” และเมื่อครั้งใดมีงานฉลองรัฐธรรมนุญ ศาสตราจารย์ศิลป์ และคณะอาจารย์ของโรงเรียนจะนำผลงานศิลปกรรม ที่ภาพเขียน ภาพปั้น ของอาจารย์และลูกศิษย์ไปจัดแสดงให้ประชาชนที่ถนัดงานด้านนี้ดูกัน และจัดภาพประกวดภาพเขียน ภาพปั้น ภาพถ่าย รวมทั้งการออกแบบลูกเสือ และงานสิ่งพิมพ์ เพื่อส่งเสริมการสร้างสรรค์ของสังคมทั่วไป ทางด้านศิลปะด้วย

กิจกรรมการนำเสนอผลงานผู้สังเกต เป็นที่ยอมรับของประชาชนว่า นักเรียนของโรงเรียนศิลปการแผนกช่าง มีฝีมือและความสามารถ และเมื่อ “พจนนา” จอมพล แปลก พิบูลสงคราม นายกรัฐมนตรีในขณะนั้น มาเยี่ยมชมร้านศิลปการ ในงานฉลองรัฐธรรมนุญ ได้เห็นผลงานที่มีคุณภาพดังกล่าว จึงได้ติดตามมาดูงานแสดงของศาสตราจารย์ศิลป์ และการปฏิบัติงานของนักเรียนที่โรงเรียน และผู้ที่รับทราบฐานะโรงเรียนศิลปการแผนกช่างขึ้นเป็นสถาบันสอนศิลปะระดับอุดมศึกษา

ศาสตราจารย์ศิลป์ พีระศรี พอลงใจตรวจทำการ (อธิบดีกรมศิลปากรในขณะนั้น) และคณะอาจารย์ของโรงเรียนศิลปการแผนกช่าง ได้ร่วมแรงร่วมใจกันยกวางหลักสูตร เพื่อก่อตั้งมหาวิทยาลัยศิลปากรขึ้น ในปี พ.ศ. 2486 มีคณะจัดการรวมและคณะประติมากรรม เปิดสอนวาดภาพและการปั้นรูป ต่อมาจึงได้รวมเป็นคณะจัดการรวมและประติมากรรม ภายหลังงานนี้จึงได้เปิดคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ คณะโบราณคดี และคณะดนตรีศิลป์ มาตามลำดับ

จาก พ.ศ. 2486 มาจนถึงปัจจุบัน มหาวิทยาลัยศิลปากรมีวิวัฒนาการและการเจริญเติบโตเช่นเดียวกับสถาบันการศึกษาอื่นๆ มีการขยายการศึกษาเพิ่มเติม โดยมีวิทยาเขตเพิ่มอีก 2 วิทยาเขต คือ วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์ จัดตั้งคณะอักษรศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ คณะสัตวแพทยศาสตร์ และคณะเภสัชกรรม และที่วิทยาเขตเพชรบุรี มีการเตรียมการจัดตั้งคณะวิชาที่สอนทางด้านการศึกษาต่อไป ในส่วนของวิทยาเขตวังท่าพระนั้น ยังคงมีอยู่ 4 คณะวิชาเช่นเดิม ดังนั้น มหาวิทยาลัยศิลปากรจึงมีคณะวิชาครบทั้ง 9 คณะวิชา และมีโครงการจัดตั้งคณะดุริยางคศาสตร์ ซึ่งเป็นคณะที่ 10 เริ่มเปิดรับนักศึกษาเรียนที่สำนักงานอธิการบดี ดลถึง

มหาวิทยาลัยศิลปากรเติบโตอย่างมั่นคงเพราะรากฝังแน่นเป็นสถาบันศิลปะของชาติที่สำคัญ ได้ผลิตบัณฑิตผู้มีความรู้ความสามารถผลิตนักวิชาการและศิลปินในระดับมหาวิทยาลัยให้แก่สังคม เพื่อพัฒนาการศึกษาวัฒนธรรม และทำคุณประโยชน์ให้แก่บ้านเมือง

56 ปีที่ผ่านมา ทุกๆ ปี ศิษย์ของมหาวิทยาลัยศิลปากรจะมาร่วมกันรำลึกถึงพระคุณของศาสตราจารย์ศิลป์ พีระศรี ในวันที่ 15 กันยายน ซึ่งเป็นวันเกิดของท่านอาจารย์ โดยนำดอกไม้มาเคารพที่อนุสาวรีย์ของอาจารย์ ในปี 2543 ซึ่งเป็นปีที่ตรงกับปี 2000 ของศิลปมหาวิทยาลัยศิลปากรได้จัดทำโครงการรำลึกถึงศาสตราจารย์ศิลป์ โดยเชิญศิษย์ของสถาบันทุกสาขาสืบเสาะ ได้ร่วมกันนำเสนอที่สร้างสรรค์ขึ้นใหม่มาจัดแสดงในโอกาสครบรอบวันเกิดของท่านอาจารย์ เพื่อเป็นการร่วมแรงร่วมใจกันสร้างความสามัคคีและสร้างศักยภาพของสถาบันให้ดียิ่งยกรับในวงสังคม

ผลงานของศิลปินรวม 160 คน ที่ได้มาจัดแสดงในครั้งนี้ จะมีการรวบรวมและรำลึกถึงพระคุณของท่านอาจารย์ที่กล่าวเตือนลูกศิษย์เป็นภาษาไทยอยู่บ่อยครั้งว่า ...นาย...นายท่าน นาย... ซึ่งเราได้นำมาเป็นคติเตือนใจให้ท่านเหล่านั้นที่ควรต้องวิชาชีพอันได้ชีวิตอยู่สืบเสาะเวลาในการทำงานสร้างสรรค์ต่อไป

ขอเชิญ มหาวิทยาลัย ชัยยะคุณอุดมฉายาน คือนิน คิณนภา และนักศึกษาปัจจุบันที่ได้ให้ความร่วมมือ โครงการ “ศิลปกรรมเพื่อ ศิลป์ พีระศรี ปี 2000” ในครั้งนี้ ผลงานศิลปกรรม เอกสารประกอบกิจกรรมการแสดง รวมทั้งการเสวนาเพื่อร่วมใจของสังคมให้มีสมาธิ จะดำเนินการระหว่างวันที่ 15 กันยายน - 10 ตุลาคม 2543 ซึ่งจะทำให้เกิดประโยชน์ต่อการจัดการศึกษาศิลปะและดูแลจิตใจโดยทั่วไป ในการพัฒนาศิลปวัฒนธรรมของชาติสืบไป

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์โชติ มาตมณเณ)

ผู้อำนวยการมูลนิธิ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ศิลปะยืนยาว...ชีวิตสั้น

ARS LONGA VITA BREVIS

Rama IX Art Museum Foundation

โครงการศิลปกรรมเพื่อ ศาสตราจารย์ศิลป์ พีระศรี ปี 2000

Art for Silpa Bhirasri in 2000

1. หน่วยงานเล็งเห็นคุณค่า

ศาสตราจารย์ศิลป์ พีระศรี ครูสอนศิลปะผู้มีเมตตาต่อศิษย์ เดิมเป็นประติมากรมาจากประเทศอิตาลี ชื่อ Prof. Corrado Feroci เดินทางเข้ามาประเทศไทยและดำรงตำแหน่งเป็นประจักษ์กรศิลปการ กระทรวงเมื่อ พ.ศ. 2466 เพื่อสร้างงานประติมากรรมอนุสาวรีย์ถวายพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว

สภาพการณ์ของสังคมไทยในยุคสมัยนั้น หลังหลอมชีวิตจิตใจและทัศนคติของท่านอาจารย์ให้ผูกพันกับศิลปะและวัฒนธรรมไทย มีความผูกพันกับลูกศิษย์และคนไทยในชีวิตความเป็นอยู่ ทำให้ท่านใช้เวลากว่าก่อนชีวิตจากวัยหนุ่มจนถึงธัญญาชยันต์กับพวกท่านให้มีความผูกพันกับลูกศิษย์และงานศิลปะของกรมศิลปการจนกระทั่งท่านเหล่านั้นมีความรู้ มีความสามารถทางด้านศิลปะอย่างท้าวชัยยาศก์ ท้าวความรู้ในศิลปะแบบสากลและการถ่ายทอดศิลปะของความเป็นไทยในผลงาน ท่านจึงสละมอบรมให้กลุ่มของลูกศิษย์และคนไทยร่วมมือกันสร้างอนุสาวรีย์ขนาดใหญ่หลายแห่งด้วยกัน แนวทางการให้ท่านรู้ทันทันเห็นการเขียนรู้และงานสามารถในด้านพื้นฐานแบบอคาเดมี

สถาบันการศึกษาแห่งแรกที่เป็นรากเหง้าสำคัญในประเทศไทย ซึ่งท่านอาจารย์ได้ร่วมกับคุณพระยาวิชาญนิตมณีนารถ สถาปนิกของกรมศิลปการ ก่อตั้งขึ้นในปี พ.ศ. 2477 ที่คือ โรงเรียนประติมากรรมของกรมศิลปการซึ่งเปลี่ยนชื่อเป็น โรงเรียนศิลปการแผนกช่างกลุ่มช่างปูนสวามิยุคนั้น มีส่วนสำคัญในการเป็นจุดเริ่มต้นของพลังในท่านอาจารย์ศิลป์ ในการสร้างงานที่มีความรู้ความสามารถ ให้สืบทอดความรู้อันเป็นประโยชน์แก่วงการศิลปะของไทยมาจนถึงปัจจุบัน

มหาวิทยาลัยศิลปการมีรากฐานมาจากโรงเรียนประติมากรรมหรือโรงเรียนศิลปการแผนกช่าง เปรียบได้ดั่งต้น โดยคุณที่ "พญาจอมพล ป.พิบูลสงคราม" เห็นความจำเป็นภารกิจของโรงเรียนศิลปการแผนกช่าง และแนวความคิดที่ได้พูดคุยกับท่านศาสตราจารย์ศิลป์เสมอให้คณะรัฐมนตรีมาช่วยโรงเรียนขึ้นเป็นมหาวิทยาลัยในปี พ.ศ. 2486 มหาวิทยาลัยศิลปการของประเทศไทยจึงได้มีพระมหากษัตริย์ทรงมีพระกรุณาธิคุณในสมัยนั้น ไม่เห็นความสำคัญของการศิลปะศิลปศึกษา มีการเสนอให้ยุบมหาวิทยาลัยไปหลายครั้ง

มหาวิทยาลัยศิลปการ ซึ่งถือกำเนิดตั้งแต่บัดนั้น หน่วยงานต้นแบบต้นแบบนี้เรียกว่า เดิมเป็นสถาบันศิลปะของชาติ ผลิตบัณฑิตผู้มีความรู้ ผลิตติววิชาการและศิลปินระดับต้นแบบที่ที่มีความสามารถให้แก่วงการไทยสร้างคนรุ่นใหม่ให้สืบทอดเจตนารมณ์ในการพัฒนาศิลปวัฒนธรรม และสร้างชื่อเสียงทางคุณประโยชน์แก่บ้านเมืองมาจนทุกวันนี้

จนถึงปัจจุบัน มหาวิทยาลัยศิลปการเติบโตใหญ่โตแข็งแรง กว้างขวางในวงวิชาการต่างๆ มากขึ้น แดกพลออกไปหลากหลายสาขาวิชาด้วยกัน

ถึงสำคัญนี้ พวกเราจึงมาร่วมกันทำนุบำรุงรักษาไว้แก่วงศ์วัฒนธรรมไทยไว้ให้ดี แลกเปลี่ยนและหาพิศเนหาพิศเนหาของสถาบันจะต้องเสริมให้กว้างขึ้นสูงสุด เพื่อการพัฒนาทางสร้างสรรค์ให้กว้างไกลออกไป

2. โครงการที่ศิษย์เก่าจะร่วมมือกัน

โครงการ "ศิลปกรรมเพื่อ ศาสตราจารย์ศิลป์ พีระศรี ปี 2000"

Art Professor Silpa Bhirasri in 2000

3. จุดประสงค์

1. เพื่อเป็นการรำลึกถึง ศาสตราจารย์ศิลป์ พีระศรี โดยศิษย์ของสถาบันทุกสาขาทั่วทั้งการสร้างสรรค์ผลงานออกแบบแสดงถึงผลงานในโอกาสครบรอบวันเกิดของท่านอาจารย์ 15 กันยายน
2. เพื่อเป็นการเผยแพร่ผลงานศิลปกรรมของศิลปินไทย ในช่วงระยะเวลา 50 ปีของการก่อตั้งมหาวิทยาลัยศิลปการเมื่อ พ.ศ. 2486 จนถึงปัจจุบันให้ทั้งสังคมวงกว้างและพัฒนาศิลปะ
3. เพื่อเป็นการสร้างจิตสำนึกและร่วมมือร่วมใจของศิลปินและศิษย์เก่า สร้างความสามัคคีในการสร้างศิลปกรรมของสถาบันให้เป็นที่ยอมรับทั้งในระดับชาติและนานาชาติ

4. เพื่อจัดทำ "กองทุนศิลปินและการสร้างสรรค์" อันจะเป็นกองทุนเพื่อให้การสนับสนุนกิจกรรมเพื่อการสร้างสรรค์ทางด้านศิลปกรรมต่อไป

4. ผู้รับผิดชอบโครงการ

1. หอศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปการ
2. ศิลปินและศิษย์เก่ามหาวิทยาลัยศิลปการ

5. รูปแบบของกิจกรรม

- การนำเสนอผลงานการสร้างสรรค์ของศิษย์เก่า ทั้งสาขาจิตรกรรม ประติมากรรม ภาพพิมพ์ สื่อประสม ศิลปกรรมจากเรื่องสมบัติกรรม มรดกศิลป์ และโบราณคดี ศิลปะเครื่องปั้นดินเผา ศิลปกรรมผ้า และระยงแก้วหรือภาชนะ ในอนาคตกว้างหรือยาวหรือสูง ไม่เกิน 80 ซม. (โดยประมาณ)
- การรวบรวมทางวิชาการทางด้านศิลปะ สถาปัตยกรรม การออกแบบ โบราณคดี และงานทางด้านอักษรศาสตร์

6. งบประมาณ

หอศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปการ ศิษย์เก่า และองค์การเอกชน

7. สถานที่และดำเนินการ

จัดที่หอศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปการ ในระหว่างวันที่ 15 กันยายน - 10 ตุลาคม 2543

8. แผนนโยบายดำเนินการ

แผนนโยบายดำเนินการ	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.
1. วางแผน										
2. เสนอกรรมการและเพื่อเชิญศิลปิน ศิษย์เก่า										
3. สร้างสรรค์ผลงาน										
4. ถ่ายภาพ จัดทำเอกสาร ไปรษณีย์ แผ่นพับ และสูจิบัตร										
5. พิธีเปิดนิทรรศการและกิจการทางวิชาการ										
6. ประเมินผล										

9. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. เป็นการสร้างความรักสามัคคี ให้เหล่าศิลปินและศิษย์เก่าของสถาบัน ที่เข้าร่วมกันจัดกิจกรรมทางด้านศิลปวัฒนธรรม อันจะก่อให้เกิดกิจกรรมส่งเสริมการพัฒนาศิลปะ ทั้งในระดับชาติและระดับนานาชาติต่อไป
2. เกิดประโยชน์ต่อประชาชน นิสิตนักศึกษาและนักเขียนที่จะได้ศึกษาดูงานศิลปะร่วมสมัยของศิลปินและนักออกแบบชาวไทย ที่มีรูปแบบและแนวทางต่าง ๆ กันหลากหลาย และยังเป็นการสร้างจิตสำนึกและจิตสำนึกให้เข้ามามีส่วนในการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม การท่องเที่ยวทางด้านศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย
3. สร้างจิตสำนึกให้บุคลากรของสถาบันมีความรักในผลงานและศิษย์เก่าสถาบัน อันเป็นการเสริมสร้างพลังใจให้ศิลปินอีกทั้งจะได้ร่วมมือกันดีต่อทางสถาบันและการสร้างสรรค์ ให้เกิดสิ่งสวยงามและคุณค่าทางศิลปวัฒนธรรมต่อไป

Rama IX Art Museum Foundation

ເລື່ອງຂ້າ ກະຊວງ ບູຮານ ສະຫະລາດ ສະຫະລາດ

ເລື່ອງຂ້າ ກະຊວງ ບູຮານ ສະຫະລາດ ສະຫະລາດ ສະຫະລາດ
 ສະຫະລາດ ສະຫະລາດ ສະຫະລາດ ສະຫະລາດ ສະຫະລາດ
 ສະຫະລາດ ສະຫະລາດ ສະຫະລາດ ສະຫະລາດ ສະຫະລາດ
 ສະຫະລາດ ສະຫະລາດ ສະຫະລາດ ສະຫະລາດ ສະຫະລາດ
 ສະຫະລາດ ສະຫະລາດ ສະຫະລາດ ສະຫະລາດ ສະຫະລາດ
 ສະຫະລາດ ສະຫະລາດ ສະຫະລາດ ສະຫະລາດ ສະຫະລາດ
 ສະຫະລາດ ສະຫະລາດ ສະຫະລາດ ສະຫະລາດ ສະຫະລາດ
 ສະຫະລາດ ສະຫະລາດ ສະຫະລາດ ສະຫະລາດ ສະຫະລາດ

[illegible]

၁။ နားထောင်စားသောက်သောက်
 ၂။ နားထောင်စားသောက်သောက်
 ၃။ နားထောင်စားသောက်သောက်
 ၄။ နားထောင်စားသောက်သောက်
 ၅။ နားထောင်စားသောက်သောက်
 ၆။ နားထောင်စားသောက်သောက်
 ၇။ နားထောင်စားသောက်သောက်
 ၈။ နားထောင်စားသောက်သောက်
 ၉။ နားထောင်စားသောက်သောက်
 ၁၀။ နားထောင်စားသောက်သောက်

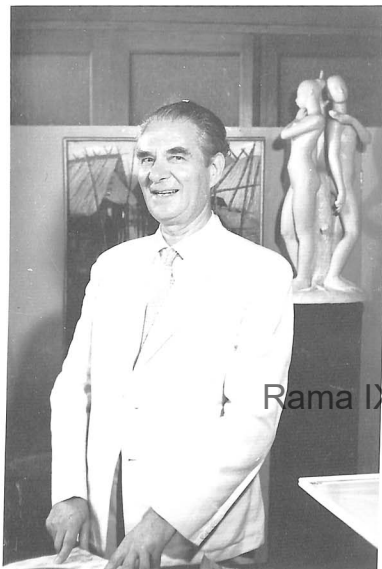
ဇနီးမိမိက ကုသောဗုဒ္ဓကုသော
 ဇနီးမိမိက ကုသောဗုဒ္ဓကုသော
 ဇနီးမိမိက ကုသောဗုဒ္ဓကုသော
 ဇနီးမိမိက ကုသောဗုဒ္ဓကုသော
 ဇနီးမိမိက ကုသောဗုဒ္ဓကုသော
 ဇနီးမိမိက ကုသောဗုဒ္ဓကုသော
 ဇနီးမိမိက ကုသောဗုဒ္ဓကုသော
 ဇနီးမိမိက ကုသောဗုဒ္ဓကုသော

ကံလုံအလုံ အလုံအလုံ အလုံအလုံ အလုံအလုံ
 ကံလုံအလုံ အလုံအလုံ အလုံအလုံ အလုံအလုံ

Rama IX Art Museum Foundation

ဇနီးမိမိက ကုသောဗုဒ္ဓကုသော
 ဇနီးမိမိက ကုသောဗုဒ္ဓကုသော
 ဇနီးမိမိက ကုသောဗုဒ္ဓကုသော
 ဇနီးမိမိက ကုသောဗုဒ္ဓကုသော
 ဇနီးမိမိက ကုသောဗုဒ္ဓကုသော
 ဇနီးမိမိက ကုသောဗုဒ္ဓကုသော
 ဇနီးမိမိက ကုသောဗုဒ္ဓကုသော
 ဇနီးမိမိက ကုသောဗုဒ္ဓကုသော

15 กันยายน วันศิลปิน ประเทศไทย
15 September SILPA BHIRASRI DAY

Rama IX Art Museum Foundation ศิลป์ หนึ่งเราโลกนี้

แต่ครู

๑ ศิลปะ จากน้ำจิต	ศิลปิน
ยาว เทียตราวาวาริน	หล่อเลี้ยง
ชีวิต ผ่องโสภา	ชั่วขณะ
สั้น สติปัญญาเที่ยง	กระต๊อบได้ประเดี๋ยวเดียววา
ศิลปะ หนึ่งเราโลกนี้	ลือนาม
ที่ ระอาจหาญงาม	สง่าแก้ว
ระ แวดระวังยาม	ศิษย์ยาก
ศรี จิ่งลายสีแน่น	เพชรแท้ประเทืองเมืองฯ

ขรรค์ชัย บุนปาน